

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul

pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Treizeci de ani în slujba Bisericii

La 14 octombrie a. c. s-au împlinit 30 de ani de activitate a IPS Patriarh Iustinian în slujba Bisericii. La această aniversare își unește glasul de bucurie și Mitropolia Ardealului, cu ierarhii, clerul și credincioșii ei. Ea are un motiv deosebit de participare la această sărbătorire: IPS Patriarh Iustinian este Patriarhul reintregirii bisericesti din Ardeal.

IPS Patriarh Iustinian s-a născut în satul Suești, com. Cermeghești (Vilcea) din părinții Marin și Elena. Fiu al unui neam de țărani și preoți, a primit zestrea sufletească al atașamentului față de Biserica strămoșească și al luptei pentru dreptate. Din copilărie și din tinerețe s-a înfrățit cu truda, cu evlavia, cu durerile și năzuințele poporului. Cum însuși o spune într-un cuvânt către consătenii săi, IPS Sa este „fiul acestui sat, acela care și-a petrecut copilăria cu mulți dintre voi, timp de douăzeci și doi de ani, acela care cu mulți dintre cei de față a păzit oile pe dealurile din jur, acela care a cosit finul, a săpat porumbul și a secerat grâul cu voi”. Acest fiu al satului său, „urmind șirul preoților din neamul său, a fost pregătit de părinți să devină preot în satul lui. De aceea dându-i o creștere cu adevărat creștinească, părinții l-au trimis la seminarul „Sf. Nicolae” din Rîmnicul Vilcea. Aici, luminându-și mintea cu învățăturile sf. noastre Biserici, plămădindu-și sufletul în flacăra dreptei credințe, tânărul seminarist s-a format pe linia idealului luminos al preoției slujitoare Domnului, altarului, credincioșilor și poporului. Zestrea sufletească adusă de acasă a fost limpezită și desvoltată, și astfel graiul înaintașilor preoți-țărani din neamul său, dorința părinților lui și visul tinerețelor lui s-au împlinit. În ziua de 14 octombrie 1924, la praznicul sf. Paraschiva, este hirotonit preot pentru parohia Băbeni (Vilcea). Parohie de răscruce, de unde drumul duce pe deoparte spre Rîmnicul-Vilcea, pe de altă parte spre mănăstirile de pe valea Bisriței, Hurezi, și spre Govora, Craiova, parohie cu credincioși trudiți pe ogoare și muncitori forestieri, ea oferă tânărului preot, plin de energie, de dragoste de Biserică și de popor, prilejul de a se adăpa din comorile trecutului și de a fi cu timp și fără timp în slujba nevoilor duhovnicești și materiale ale celor mulți, osteniți și împovărați. Căci el a înțeles să fie adevărat părinte, nu numai în cele spirituale ci și în cele economice ale credincioșilor săi. El știa — cum va spune mai târziu — că țărănimea este o „clasă foarte săracă a țării noastre”, care se luptă cu o mulțime de greutăți, și căuta

să ușureze soarta grea în care se sbătea.

Dorind să-și desăvârșească cultura teologică, spre a putea sluji cu și mai mult rod Biserica și pe credincioși, urmează cursurile Facultății de Teologie din București, unde susține teza de licență despre istoria sf. mănăstiri Govora. Adâncirea în trecut nu era expresia unei pasiuni pur istorice, ci expresia dorinței de a valorifica trecutul, cu toată evlavia și realizările lui, pentru prezent, de a desfășura activitatea de azi în conformitate cu duhul autentic al Ortodoxiei românești „căci soarta Ortodoxiei noastre — zice tânărul licențiat — atîrnă de cit va ști să învețe din trecutul său”. Astfel legătura cu trecutul e un îmbold de activism ortodox în prezent. „Credința strămoșească trebuie să rămână un permanent izvor de învioreare a vieții. Cine se adapă din acest izvor să se simtă întremat pentru călătoria spre mai bine, nu să se mulțumească numai cu cele ce s-au realizat de înaintași pe ogorul vieții social-religioase”. Biserica trebuie deci să fie nu numai un factor de progres religios-moral ci și un factor de progres social. Ea nu trebuie să rămână în urma evoluției societății. Sunt convingeri, formate atunci, dar cari caracterizează întreaga activitate.

Remarcat ca un preot de elită, Părintele Marina din Băbeni este chemat la Biserica Sf. Gheorghe din Rîmnicul-Vilcea și director al Seminarului. Ca paroh, cunoscînd viața muncitorilor din oraș, constată că „pentru cei săraci și lipsiți durerile sînt mai multe decît bucuriile” și caută să le fie un adevărat părinte, apropiat sufletește și sprijinitor al luptelor lor pentru o viață mai bună. Din această perioadă datează articolele despre: Lemnarul din Nazaret. Din pescari-apostoli, O pildă a lui Iisus, în care se vede o largă înțelegere a celor mulți și simpli, a muncitorilor, care sînt — zice autorul — „oameni cinstiți cu ei înșiși și cu semenii, drepti și milostivi”. Creștinismul, întemeiat de un „lemnar” și propovăduit de apostoli pescari și muncitori „săraci, neînvățați, simpli și prigoniiți pînă la moarte”, trebuie să fie alături de masele exploatare și împovărate și de lupta lor pentru dreptate. Ca director de seminar, — socotînd că „creștinismul este o învățătură pentru viață și nu pentru speculațiuni în școli” — pune în fața seminaristilor idealul sf. Trei-Ierarhi, cari au îmbinat creștinismul cu cultura și cu nevoile vremii lor, cari „au fost oameni de cultură înaltă, de convingere creștină și păstori cu conștiința misiunii, devotați Bisericii, adevărați tocmai ceea ce trebuie seminaristilor noștri: tipul preotului liber”, al

preotului slujitor al Bisericii și poporului și nerobit politicianismului amăgitor și exploator al maselor. În felul acesta a crescut preoți devotați Bisericii, identificați cu nevoile credincioșilor și alături de năzuințele poporului. Dinamismul și vrednicia parohului și directorului de seminar îl ridică în mod firesc în fruntea clerului vilcean, în lupta lui pentru propășirea Bisericii, pentru o preoțime la înălțimea cerințelor vremii și pentru mai binele poporului.

Nu e deci de mirare că omul acestor acțiuni și de largi perspective este chemat în 1945 arhiereu-vicar, apoi Mitropolit, la Iași ca să vindece rănile lăsate de război și să repună pe făgașul strălucitelor sale tradiții viața bisericască din Mitropolia Moldovei. Activitatea din acest răstimp nu s-a mărginit la întărirea duhovnicească a clerului și credincioșilor, ci s-a extins și asupra domeniului social, aducînd contribuția Bisericii la reconstrucția Moldovei, la alinarea suferințelor, la îmbunătățirea vieții, la lupta pentru o nouă ordine socială. E de remarcat astfel sprijinul pe care Biserica l-a dat operei de asistență socială „pentru lecuirea rănilor lăsate de război”, reînviind par-că activitatea misionară a sf. Vasile cel Mare. Deasemenea preoțimea este îndrumată să fie alături de forțele progresului social. Căci „ideile progresului social nu pot fi zăgăzuite”. Preoțimea trebuie „să fie factor de muncă, înfrățire și generozitate, ca prin aceste să fie iubită de popor și apreciată de conducerea statului.” De aici precizarea: „Biserica va rămîne a poporului și va sluji numai lui”, ea este „o Biserică socială, vie și activă”. În felul acesta, datorită spiritului optimist, activ și clarvăzător care stătea la cîrma ei, Biserica Moldovei a fost la înălțimea sarcinilor ce i-au revenit în acele vremi.

De aceea cînd s-a pus problema alegerii noului Patriarh, toate gîndurile s-au îndreptat spre IPS Mitropolit al Moldovei, ca acela care în timpuri de mari prefaceri sociale avea și puterea de muncă, și experiența necesară, și energia realizatoare, și orientările clare, și un trecut de luptă pe linia progresului social, pentru a putea călăuzi Biserica pe făgașul cel bun. El era „omul cel nou” la „vremuri noi”, era cîrmaciul așteptat. Din neam de preoți și țărani, ajuns prin vrednicie și muncă paroh, director de seminar, arhiereu-vicar și Mitropolit, cunoscînd toate aspectele și problemele vieții bisericesti — nu din teorie sau dela birou, ci din proprie experiență, — sprijinitor al luptei poporului pentru o viață mai bună, IPS Sa aducea pe scaunul patriarhal forța creatoare necesară pentruca Biserica noastră să devină un

factor activ în mersul înainte al poporului spre o societate mai bună și mai fericită.

Cine ar putea enumera toate marile realizări ale Patriarhului ctitor de epocă nouă în viața Bisericii noastre? Cu adevărat întreaga Biserică a primit un ritm nou de viață, înprospătându-și duhul și mijloacele de acțiune. Intreg programul, enunțat cu ocazia alegerii și instalării, a prins viață și s-a întrupat în realități vii. Pentru organizarea Bisericii s-au făcut Statute și Regulamente noi, bazate pe canoanele și rînduiele Bisericii Ortodoxe. În felul acesta s-a creat cadrul de desfășurare normală a vieții bisericești în conformitate cu spiritul Ortodoxiei, cu nevoile credincioșilor și cerințele vremii. Clerul de mir este îndrumat să împletească în mod armonios activitatea sa strict bisericească cu activitatea sa socială, de sprijinire a luptei pentru pace și a muncii pentru bunăstarea poporului. În acest scop se organizează Conferințele preoțești lunare, Consfățuirii interconfesionale, Cursuri de îndrumare pe lângă Institutele Teologice, și se reorganizează publicistica bisericească. Revistele și cărțile tipărite nu sunt rupte de viață, ci tratează problemele de actualitate bisericească și socială, luminînd și îndrumînd acțiunea preoțimii în parohii în conformitate cu tradiția vie a Bisericii noastre și cu imperativele vremii.

Mănăstirile au fost reorganizate pe baza vieții de obște. În ele se împletesc munca, rugăciunea și studiul. Școlile teologice au trecut sub conducerea Bisericii, care își crește preoții, monahii și cîntăreții în Institute teologice, seminarii monahale și școli medii de cîntăreți bisericești, pregătindu-i să fie slujitori devotați ai Bisericii și buni cetățeni ai Patriei. Toate aceste măsuri au avut ca urmare înviorarea vieții bisericești și intensificarea contribuției Bisericii noastre la lupta pentru pace și la operele de folos obștesc.

Prestigiul Bisericii noastre a crescut și între cultele din țara noastră și pe plan inter-ortodox. Raporturile cu celelalte culte au fost temeinicite pe respectul reciproc și pe colaborarea frățească în lupta pentru pace și munca pentru întărirea patriei. S-au intensificat legăturile frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe — în primul rînd cu Biserica Ortodoxă Rusă. Biserica noastră are un rol activ în sinul Ortodoxiei, care constituie un singur front în mărturisirea dreptei credințe și lupta pentru apărarea păcii.

Am lăsat în urmă cea mai de seamă realizare: epocalul act al reîntregirii bisericești, pentru că vrem să amintim aici la acest moment festiv legăturile I. P. S. Patriarh Justinian cu Ardealul ortodox. Aceste legături sunt mai vechi. O mărturisește cu sinceritate, zicînd: „Cu toată dragostea ne-am îndreptat privirile noastre întotdeauna către Ardeal“. După ce a fost ales I. P. S. Nicolae Mitropolit al Ardealului, tînărul seminarist Marina din clasa VI-a, împreună cu colegii lui, a ieșit în întâmpinarea Înaltului Ierarh la gara din Rîmnicul-Vilcea, „fiind noi foarte dornici să vedem pe Nicolae Bălan, celce venea cu un prestigiu mare de luptător pentru unirea rominilor, dar mai cu seamă cu un prestigiu mare și pentru apărarea dreptei credințe împotriva... acelora care timp de 250 de ani au adîncit desbinarea între frați“. Prețuirea aceasta a seminaristului a fost începutul unor relații mai strînse cu Biserica ardeleană, și în vremea cînd preotul Marina din Rîmnicul-Vilcea și Directorul Seminarului se întâlneau la Olănești și discutau cu I. Prea S. Mitropolit al Transilvaniei, și cînd ca Arhiereu-vicar și ca Mitropolit conducea Mitropolia Moldovei și primea ajutorul frățesc al clerului și credincioșilor din Ardeal (1946). Spiritul dinamic și pro-

I. P. Sf. Patriarh Justinian Patriarhul Reîntregitor al Bisericii Ardelene

Epoca în care a fost chemat la cîrma Bisericii Ortodoxe I. P. S. Patriarh Justinian, este una din cele mai frămîntate epoci din istoria popoarelor. Probleme politice, religioase și sociale, care altădată se schițau doar teoretic și interesau doar cercuri restrînse de inițiați, în această epocă, după cel de al doilea război mondial, nu numai că au apărut la suprafață și au cointerestat întreaga omenire, dar au pătruns în adîncimi nebănuite și, de modul cum ele se rezolvă, se interesează cu pasiune orice om, indiferent de starea socială, apartenența politică sau credința religioasă.

Aceste probleme sînt pretențioase pentru orice conducător spiritual, ele cer claritate în judecată, rapiditate în acțiuni și mare putere de discernămint, oricărui conducător din această epocă.

Providența divină în aceste vremuri de mari prefaceri sociale, ne-a hărăzit totdeauna Bisericii noastre Ortodoxe, bărbați luminați, care înzestrați cu un spirit clarvăzător, să o conducă pe linia majoră a misiunii ei apostolice. Un asemenea conducător providențial încălzit de flacăra apostolică și de neostenită grijă întru reînvierea și consolidarea ortodoxiei românești, a primit Biserica noastră, în vremurile de profunde schimbări structurale prin care trecem, în persoana I. P. S. Patriarh Justinian.

Înaltul Ierarh, ridicat la cea mai înaltă treaptă în Biserică, din clerul de mir, este odrăslit din țărîna și sufletul Olteniei, coborîtor dintr-o veche familie preoțească, cu obirșie țărănească, gînd și simțire românească și cu suflet ales de preot, energie creatoare, spirit de organizator și iubire nețărmurită față de credincioșii drept mărilor pe care-i păstorește ca Înții Stăpîntor în Biserică.

gresist al I. P. S. Patriarh Justinian găsea în duhul de luptă pentru Ortodoxie și în apropierea de popor a Bisericii ardelene o întrupare vie a propriilor lui năzuinți. De aceea, înțelegînd lupta de veacuri a Bisericii ardelene, I. P. S. Sa a proclamat dintru început ca țintă a patriarhiceștii lui arhipăstoririi împlinirea visului de mult dorit: unificarea bisericească. Și a avut marea bucurie să vadă realizată curînd această dorință. Odată realizat acest act epocal, I. P. S. Sa a priveghiat și priveghează ca unificarea bisericească să se desăvîrșească, sprijinind consolidarea ei prin toate mijloacele.

Acum, cînd I. P. S. Patriarh Justinian împlinește treizeci de ani de activitate în slujba Bisericii, Ardealul ortodox, mulțumind I. P. S. Sale pentru deosebita grijă și prețuire ce i-a acordat, mărturisește prin graiul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae: „Noi toți vedem în distinsa personalitate a Înalt Prea Sfinției Voastre pe Înfîlșătorul Sfinției noastre Biserici care cu înțelepciune și cu rîvnă deosebită conduce cîrma acestei Biserici. Știm că astăzi cîrma Bisericii noastre se găsește într-o mină tare, călăuzită de înțelepciune și în același timp de iubirea de Biserică și iubirea de popor. Vă asigurăm de simțămintele de adîncă venerație pe cari vi le purtăm și de tot sprijinul în înalta misiune ce aveți s-o îndepliniți la conducerea sfînteii noastre Biserici“. Aducînd omagiul, dragostea și recunoștința sa Patriarhului reîntregitor bisericești, Biserica ardeleană îi urează încă mulți ani de rodnică activitate pentru propășirea Bisericii atât în viața duhovnicească și pastorală, cît și în munca ei de colaborare la zidirea vieții celei noi.

Intru mulți ani Stăpîne!

Telegraful Român

Stăruie încă destul de puternic, în sufletul tuturor fiilor sufletești, glasul de chemare rostit la înscăunare prin cuvintele Sfinției Evanghelii de la Ioan: „Și mai om și alle oi, care nu sînt din staulul acesta și pe acelea mi se cade să le aduc“ (Ioan 10, v 6).

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian cînd citise această pericopă evanghelică, îl preocupă gîndul de a chema pe frații greco-catolici din Ardeal la unitatea de credință, ruptă prin actul de la 1700.

Citez din luminoasa cuvîntare cu ocaziunea instalării Înalt Prea Sfinției Sale anumite pasagi: „Iarăși, vrînd nevrînd gîndul nostru zboară la frații noștri romini greco-catolici, care pînă acum 250 de ani erau în staulul Bisericii noastre, erau cu noi. Rupți din staul de „furul care nu vine decît numai să fure și să junghie și să piarză“ (Ioan 10, 10), folosind la început amăgiri deșarte ca: „să junghie și să-i piarză“, dacă ar fi îndrăsnind să vie acasă, în staulul lor“.

„Durerăsele sbuciumări sufletești, care au transformat viața romînească din Transilvania într-o mare tragedie, cum se exprimă odinioară istoricul Gheorghe Barițiu, încep cu instaurarea stăpînirii feudale, a dinastiei Habsburgilor asupra Transilvaniei. Politica de prozelitism în Ardeal și mai cu seamă între romini, era pe primul plan dusă de Habsburgi în detrimentul Bisericii Ortodoxe Ardelene“.

Apelul plin de duioșie și chemarea părintească, lansat de I. P. S. Patriarh Justinian, cu acel prilej solemn și-a găsit răsunetul în sufletul clerului greco-catolic și a credincioșilor din Transilvania.

Mîșcătoare sunt cuvintele Înaltului Ierarh: „Nu vă lăsați amăgiți. Fiți vrednici romini ca și înaintașii voștri, cari au păstrat cu viața lor tezaurul comun neamului Romînesc“, toată legea și credința ortodoxă din Liturghiile și slujbele Bisericii Ortodoxe“.

Ce ne mai desparte? Nimic altceva, decît credincioșia pe care încă, o mai acordați cu supunere Romei! Intoarceți-Vă această credincioșie către Biserica neamului nostru, a strămoșilor noștri și ai voștri“.

Din acele clipe, preoțimea greco-catolică și credincioșii, erau pregătiți sufletește și așteptau numai momentul prielnic pentru a se putea reîntoarce acasă. Momentul istoric s-a temeluit la data de 1 octombrie 1948, în bătrîna cetate a Clujului, cînd cei 36 protopopi și preoți greco-catolici, urmași de cei 400 de preoți răspund cu entuziasm apelului dela 6 iunie 1948, adresat cu atîta dragoste și căldură de I. P. S. Patriarhul Justinian. Hotărîrea istorică a celor 36 reprezentanți, emanație a celor 400 de preoți care au aderat în primele zile, a înlesnit curmarea pentru totdeauna de-a nu se mai putea repeta tragedia sufletească a clerului și credincioșilor din Ardeal.

Împlinindu-se 6 ani de conviețuire la același Sfînt Altar și sub disciplina Bisericii Ortodoxe, preoțimea revenită la ortodoxie și credincioșii ei, cu deplină recunoștință mărturisită, își îndreaptă sfioși gîndul către I. P. S. Patriarhul Justinian, acum la împlinirea celor 6 ani de fructuoasă activitate Patriarhală și la împlinirea celor 30 de ani de rodnică preoție, care se va sărbători de toată suflarea drept măritoare din Patria noastră scumpă.

Clerul și credincioșii reveniți la ortodoxie, nu vor putea să uite nicicînd gestul plin de mărinime și largă înțelegere al Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian săvîrșit în cei 6 ani de Patriarhat, prin donarea cărților rituale trimise la toate parohiile revenite din Ardeal în mod gratuit, în scopul de a se putea unifica limba liturgică ortodoxă și în parohiile revenite. Apoi ajutoarele bănești acordate cu largă inimă la anumite Centre revenite mai importante din Ar-

Aniversarea a șase ani dela Reîntregirea

Bisericii românești din Ardeal

— 21 Octombrie 1948—21 Octombrie 1954 —

In ziua de 21 octombrie din acest an, se împlinesc 6 ani, dela săvârșirea istoricului act epocal, al revenirii clerului și credincioșilor fostei Biserici greco-catolice din Patria noastră, la sânul Bisericii ortodoxe române — Biserica strămoșilor noștri.

S-au scurs șase ani, de împreună conviețuire, șase ani de când poporul din Ardeal, cu preoții săi, se roagă lui Dumnezeu, la acelaș altar al credinței sale de totdeauna.

Pentru noi toți, ziua de 21 octombrie 1948, va rămâne deapaururi în mintea și în inima noastră.

Atunci în Cetatea de vechiu scaun vlădicesc din Alba-Iulia, mulțimea clericilor îmbrăcați în haină de mare praznic cu zecile de mit de credincioși țărani și intelectuali cinstiți, s-au bucurat împreună, au pecetluit prin vrerea lor, împlinirea visului de refacere a unității sufletești după două sute cincizeci de ani, de dureroasă desbinare.

Curtea din Viena Habsburgică ca și călugării iezuiți nu se puteau împăca văzând cum poporul românesc, își găsește liniște și ușurare în Biserica sa; care se îngrijea ca o mamă duhovnicească de poporul iobăgit și asuprit.

De aceea ei au făcut totul ca să frângă această unitate și prin actul „unirii” dela 1698 le-a reușit ca pe o bună parte din preoțime s-o atragă la Biserica Romei papale.

Dar „unirea” a fost și a rămas numai pe hirtie, poporul nici când nu s-a simțit înstrăinat de tulpina viguroasă a Bisericii sale ortodoxe, așteptând doar momentul prielnic al descătușerii din legăturile nefirești în care peste voia lui a fost legat; spre a se reîntoarce la unitatea dintru început.

Încă atunci la început, chiar vlădica Atanasie și cei treizeci și opt de protopopi, care au semnat actul „unirii”, au pus o grea condiție a „unirii”, lor când au zis: „toată legea să stea pe loc”. Iar prin lege ei înțelegeau credința încreagă de

deal ca: Blajul, Teuș, Tirnăveni, Satu Mare și altele. Toate aceste ajutoare constituie ațitea dovezi de interes și dragoste manifestată pentru preoțimea revenită și credincioșii ei. Astfel, cinstit și pe bună dreptate, înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian se poate numi: „Patriarhul reîntregitor al Bisericii Ardelene”.

Ca un omagiu bine meritat pentru munca neobosită a Patriarhului nostru, preoțimea revenită din întreg Ardealul prin glasul mărturiei mele, la sărbătorirea celor 30 de ani de preoție, cu inimile pline de dragoste Vă asigurăm pe I. P. Sf. Voastră, că din bucuria înfăptuirilor de până acum, va isvorî în cugetele noastre un nou elan de muncă și de conlucrare frățească, pentru împlinirea îndatoririlor sfinte ce ne stau în față, spre binele sfintei noastre Biserici și consolidarea actului de unificare religioasă.

Incredători în biruința deplină care va încununa munca pașnică și creatoare a poporului nostru; cu deplină încredere în triumful cauzei sfinte a păcii în lumea întregă — pornind înainte, spre noi și bogate înfăptuiri, călăuziți de Întîistătătorul nostru Vă facem smerită și caldă urare:

„Întru mulți ani, Înalt Prea Sfințite Stăpîne!”

TRAIAN BELAȘCU
vicar arhiepiscopesc

pînă atunci, cu toate dogmele ei și întregă forma cultică, — ritul întreg avut pînă atunci, — zicînd în continuare: „iar de n-ar sta pe loc acelea, nici aceste peceți să n-aibă nici o tărîe asupra noastră și Vlădică nostru Athanasie, să fie în cap și... să nu-l hărbătăluască” (.1.) vezi. Dr. Gr. Popovici: Uniunea Romînilor din Transilvania Lugoj 1901 pag. 84—89).

Așa s-au „unit” cei de atunci. Acesta este adevărul istoric. Toți cei ce semnaseră actul de unire, sperau doar să se poată împărtăși de favorurile materiale rezervate exclusiv preoțimii aparținătoare celor trei „națiuni privilegiate, celor trei confesiuni recepte, pe acea vreme în Ardeal, respective cultului: romano-catolic, reformat și luteran.

Dar ce deziluzie pe capul biete preoțimii, care la fel cu poporul românesc, zăcea în neagra împilare a exploataților habsburgi și uneltele lor din Ardeal: clasa dominantă și privilegiată a acestor plaiuri.

Se știe — și istoria ne este mărturie, că preoțimea romînă, a trebuit să-și ducă și pe mai departe greutățile și birurile nedrepte și apăsătoare, alături de poporul român, exploatat și batjocorit.

La baza „unirii” a stat interesul material și nici decum vre-o nemulțumire a preoților și poporului, față de Biserica sa ortodoxă.

„Unirea” în sine, a fost un act politic, dictat și dirijat dinafară, impus preoțimii și poporului român din Ardeal, prin intrigă împilare și forță brutală.

Poporul n-a fost întreat, dacă vrea sau nu să se lapede de Biserica sa ortodoxă dreptmăritoare.

Un istoric zice: Nu se poate din partea unor clerici o mai vădită urmărire a interesului material, o mai mare neîncredere față de aceia, cărora le întind mîna spre unire și o mai mare iubire pentru rosturile îndatinat, de care în ruptul capului nu se pot despărți, ale vechii biserici în care trăiesc neam de neamul lor, luptîndu-se cu puterea sau cu viclesugul pentru păstrarea lor, ca cea mai sigură scară spre Dumnezeu, spășenie a sufletelor”.

Prin urmare au trebuit multe lacrimi, sînge și amară suferință să verse poporul românesc din Ardeal, dimpreună cu preoții săi, pentru ruperea și numai administrativă din legăturile sale firești cu Biserica sa de veacuri — Biserica ortodoxă.

De aceea a sosit timpul spre a fi spus și afirmat cu toată hotărîrea, bazați pe adevărul istoric, că „unirea” cu Roma papală, n-a fost dorită de masa poporului nostru. Protopopii și preoții de atunci, au urmărit îmbunătățirea situației lor materiale și nici unul din ei, n-a conceput această trecere la „uniație”, ca o lăpădare a credinței vechi ortodoxe. Așa se pot explica restricțiunile categorice, ce le-au introdus chiar în actul de unire.

Cele patru puncte cu caracter dogmatic introduse ulterior de iezuiți în actul „unirii”, formau teze de subtilă și înaltă Teologie, cu care nu și-au bătut capul nici chiar preoțimea; cu atît mai mult poporul, care habar n-a avut de ele. Tîrziu de tot — am putea spune după primul războiu mondial, punctele deosebitoare, au început a forma probleme bisericesti.

Ba chiar, pînă în ultimii ani înainte de revenire la Biserica ortodoxă, cei mai

mulți din credincioșii foști greco-catolici, știau doar că aparțin bisericii din Blaj — și că la ei în Biserica se zice „spirit”, iar la ortodocși „Duh”, „Doamne îndură-te” și „Doamne miluește” fără a cunoaște alte deosebiri.

Imi amintesc că am cunoscut un fost cantor greco-catolic, care a slujit la strană dela 16 ani și pînă ce a murit la 61 ani, care niciodată n-a folosit expresia „spirit”, ci numai „Duh” — căci zicea, el: „așa m-am pomenit și așa știu că zice toată Țara”.

Tot acest cantor, servea la „Biserica cea nouă”, adică fostă ortodoxă pînă pela 1830, și nu l-am pomenit să fi mers cîndva, la „Biserica cea veche” adică greco-catolică, deși pe timpul său, ambele erau greco-catolice.

Delicata sa conștiință, că Biserica sa „cea nouă” este adevărata Biserica a lui Hristos, l-a făcut să aibă această atitudine, pînă la moarte.

Și ca el, au fost sutele și sutele de mii de țărani credincioși, ce mai bine au preferat să fugă „în țară”, adică să treacă munții, decît să se lapede de dreapta lor credință strămoșească.

Încă dela instalarea lui Athanasie, pe scaunul vlădicesc din Alba-Iulia, delegația credincioșilor din Brașov, — (azi Orașul Stalin) au declarat: „Nu putem suferi instalarea unui episcop unit cu catolicii, în biserica zidită de voevozii din Țara Romînească”, (op. cit. p. 36).

La Brașov, ori de cîte ori se făcea instalare de preot, cel instalat făcea și o mărturisire de credință și alipire deosebită, față de Biserica ortodoxă, zicînd: „de care credință, nici sabia, nici focul, nici închisoarea, nici sărăcia, nici nevoia, nici foamea, nici goana... nici moartea, să nu ne poată despărți”. (Ist. Scheilor de St. Stinghe, p. 56 după I. Dragomir în aceeași op. cit. pag. 114).

Se știe apoi că Țara Făgărașului a cedat greu presiunilor făcute de autoritățile împilatoare, care forțau poporul, să treacă la „unire”.

Cei din com. Bucium, spuneau: „Noi suntem gata să lăsăm biserica la porunca Măriei Voastre, preotului unit, dar mai bine ne pustiim și pribegim, decît să ne fim preot unit”. (pag. 159).

În Copăcel, s-a spus: „La porunca guvernului crăiesc, cedăm preoților uniți biserica, dar cu ei nu vom umbla la biserică, ci să păzească ei pereții din piatră”. (op. cit. 158).

Iar măcelarul din Făgăraș, Ion Vancea cu pr. Bucur și alții trimis o plîngere mitropolitului din Karlowitz Pavel Nenadovici, în care spun: „Ne-am pus sub birșag și ne-au prins pe noi, mai mult decît 300 de oameni, tot fruntea și noi am feleluit, că nu ne vom unii, suntem gata să ne aduceți muierile și copiii, să le tăiați capetele, apoi nouă să știți Măria Voastră bine, că omul nu-i slobod cu trupul, dar este cu sufletul”!

Tot acolo se spune, că pe Ion Vancea „l-au bătut în hiară și l-au băgat în temnița cea de pierzare și au oprit nime la dînsul să nu meargă și să nu-i dea numai temnicerii, cîte puțină pîne și apă”.

Făgărășenii declară: „pentru credința strămoșilor noștri suntem gata a suferi și mucenicia sau izgonire din această împărăție iar legea nu o vom lăpăda”.

Cei din Dobra, într-o petiție spun: „Ni s-a urit de atîta vreme, că trăim ca vitele, fără de drept și fără de biserică și fără de lege și mor oameni necumineați și nespovediți și se îngroapă fără de popă și pruncii nebotezați rămîn, ca pă-

ANUNT

Se aduce la cunoștință că prin Hotărârile Consistorului Monahal Eparhial din Sibiu, nr. 1/1954 și 2/1954 delat 25 August 1954, rămase definitive. Ieromonahul Iustin Vasilescu delat sf. Mănăstire „Brincoveanu”-Simbăta de sus, Raionul Făgăraș, pentru grave abateri delat doctrina Bisericii Ortodoxe și delat disciplina monahală, a fost caterisit și exclus din monahism, iar monahii Bobocea Andrei, Greavu Antonie, Roșca Vartolomei și Pantelimon Munteanu, delat aceeași Mănăstire, pentru complicitate la abaterile săvârșite delat Ieromonahul Iustin Vasilescu, au fost pedepsiți cu excluderea din monahism.

Sibiu la 13 septembrie 1954.

(ss) NICOLAE, Arhiepiscop și Mitropolit
Consilier referent
(ss) D. CIUCHENDEA

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot în parohia de cl. III Oarba de Mureș din protopopiatul Luduș.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. Grădină de 0,70 Ha.
3. Loc arător în suprafață de 1,20 Ha.
4. Salar delat Stat.
5. Complectare delat salar delat parohie.
6. Stolele obișnuite în parohie.

Doritorii delat a ocupa acest post își vor înainta cererea Sf. Arhiepiscopii delat Sibiu și cu înalta Binecuvîntare a înalt Prea Sf. Mitropolit se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Luduș la 3 august 1954.

In înțelegere cu consiliul parohial
I. MACAVEI
protopop

CONCURS

Pentru ocuparea postului delat cîntăreț bisericesc la parohia ortodoxă Oradea-Ioșia se publică concurs cu termen delat 30 delat zile delat prima publicare în revista oficială.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

gîni. Mai fericiți sunt oamenii, cari n-au ajuns această vreme, care am ajuns-o noi acum, că morții ce-i avem și aceia rămîn nepomeniți... că delat ne-ar lăsa domnii să ieșim delat aicea, am ieși toți și am merge încătrău ne-ar îndrepta Dumnezeu. Numai nu ne sloboade, ci ne ține necăjiți... că noi ce vreme am ajuns, pohtim toți moarte să murim, decît să trăim cu atîta amar și jale după legea noastră. „(Dragomir op. cit. pag. 210—211 la I. P. S. S. Bis. neamului și drept. ei pag. 129)”.

Astfel delat declarații s-ar putea înșira cu sutele, din care reese cu limpezime, marea durere pe care poporul nostru o avea în inimă, pentru „legea” pe care străinii au căutat s-o smulgă din sufletul bunului nostru popor dreptcredincios.

„Unirea” n-a fost bine văzută nici chiar delat elementele intelectuale, aparținătoare fostei Biserici greco-catolice.

Intelectualii tatea cu dragoste față delat interesele mar ale poporului nostru, vedea cu ochi răi „unirea”.

Prin „unirea” aceasta ei vedeau cum o bună parte delat romîni se pierdeau delat ființa neamului nostru. Astfel: A. T. Laurean, Gh. Șincai, Papiu Ilarian și mai ales Petru Maior erau convinși că „papei nu-i trebuia romîni, i-au trebuit numai catolici ca să-i supună sie-și și ori cui” (Popovici pag. 192).

Este adevărat că „unirea” a adus și oarecare foloase, deschizîndu-se școli superioare și pentru fiii delat iobași, dar acestea s-ar fi deschis, în baza evoluției isto-

1. Salar lunar delat 200 lei din fonduri proprii.
2. Venitele stolare legale.

Concurenții se vor prezenta la biserica parohială pentru a-și arăta dexteritatea în conducerea strajei, iar cererile delat numire, însoțite delat diploma delat cîntăreț și celelalte acte personale se vor înainta pe adresa Consiliului parohial ort. rom. Oradea-Ioșia.

Din ședința Consiliului parohial ort. rom. Oradea-Ioșia, ținută la 2 mai 1954.

Preot Liviu Mărgheanu
cond. of. parohial

INFORMAȚII

La înmormîntarea Prof. Dr. Marius Sturza (Sibiu) au vorbit în numele Bisericii noastre: I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și P. C. prof. Mladin. În predicile rostite, s-a relevat personalitatea morală a celui adormit și legăturile lui cu Biserica. Fiind fiu delat preot din Sepreș (Arad) a sprijinit Biserica noastră atît la Viena, cit și în țară. Trăsătura fundamentală a firii lui a fost: bunătatea, dragostea prin care a stat în slujba celor bolnavi și lipsiți. Delat aceea Biserica, al cărei fiu credincios a fost, i-a adus omagiul și recunoștința ei. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

În trim. II al anului 1954 în prot. Agnita s-au evidențiat următorii preoți: Munteanu Il., Moldovan L., Eftimie A., Popescu I., Gîrlonța-V., Dumitrescu Gh., Stoiță S., Vlad E., Crișan Filip. În pastorație: Moldovan L., Coman S., Munteanu I., Tîrziu P., Dumitrescu Gh., Filip C., Eftimie A., Boca R., Neagu L., în activitatea pe teren: Cînezan V., Grecu T., (cu epitropii: Ruja Comanici N. și Floriță I.), Tîrziu P., (cu epitropii: I. Nisior și Șt. Dragomir); Coman S., (cu epitropii: Criveț M. și Popovici I.), Dumitrescu Gh. (cu epitropul Grecu P.), Hațegan C. (cu epitropii: Dotcoș A. și Pașcalău N.), Forsea I. (cu epitropul Mitru I.), în activitatea administrativă: Floca S., Coman S., Blaga V., Siceanu A., Neagu L., Munteanu Il., Crișan F., Ghicășan I., Mihai I., Coca L., Tîrziu P., și Vlad E. în activitatea socială-

rice, care tindea peste voia asupritorilor la realizarea delat reforme sociale în favo- rul masei delat asupriți și exploatați.

După 250 delat ani „unirea” delat 1700 s-a desmembrat și credincioșii din Ardeal, în frunte cu preoții lor, s-au întors la vechea matcă: Biserica Ortodoxă Romîna, astfel încît s-a dovedit după spusa I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, că „uniația n-a fost decît un incident trecător în istoria neamului romînesc”. (cf. Biserica neamului și drepturile ei. Sibiu 1928 pag. 157).

Refacerea unității delat credință a fost posibilă însă numai în climatul delat adevărată libertate instaurat la 23 august 1944, în țara noastră; atunci cînd poporul luîndu-și soarta în propriile sale mîni, smulgîndu-se delat sub orice influență dinafară și fără delat nici un amestec strein, a putut să se unească cu adevărat într-o Biserică mare, Biserica sa ortodoxă delat totdeauna.

La aniversarea a 6 ani delat săvîrșirea acestui act religios, reîntregirea Bisericii din Ardeal, întreg poporul credincios cu preoțimea sa, privind cu bucurie peste realizările delat pînă acum prin care unificarea bisericească s-a consolidat, roagă cerul să ocrotească această lucrare, care duce la întărirea Bisericii lui Hristos, la întărirea dragostei între frații delat aceeaș credință și delat acelaș singe și prin aceasta la întărirea scumpei noastre patrii Republica Populară Romîna, fiind totodată o contribuție la lupta pentru apărarea păcii.

IOAN VLAD
consilier cultural

7 Noembrie

Se împlinesc 37 delat ani delat Marea Revoluție Socialistă delat Octombrie. Revoluția aceasta marchează începutul erei socialiste în istoria popoarelor. Căci datorită biruinței oamenilor muncii din Rusia, s-a putut înființa și desvolta primul stat socialist delat lume, Uniunea Sovietică, în care s-a desfășurat exploatarea omului delat către om și toate bunurile aparțin poporului muncitor. Uriașul avînt al industriei, agriculturii și culturii sovietice, continua ridicare a nivelului delat trai și cultural al oamenilor muncii sovietici, arată superioritatea orînduirii socialiste asupra celei capitaliste și face delat Uniunea Sovietică bastionul delat neînfrînt al socialismului, păcii și democrației. Inaugurarea primei centrale electrice delat lume pe bază delat energie atomică arată nivelul înalt al științei și tehnicii sovietice, care este pusă în slujba poporului, în slujba construcției pașnice. Iar planul delat dezvoltare a agriculturii sovietice, transpus în înfăptuire epocale delat oamenii muncii, arată marile posibilități ce sînt fructificate pentru viața îndestulată și fericită a poporului.

Consacrîndu-și forțele muncii constructive, Uniunea Sovietică stă în fruntea luptei popoarelor pentru pace, pentru interzicerea armelor atomice și delat nimicire în masă, pentru destindere internațională. Alături delat Uniunea Sovietică, unite în marele front al păcii, democrației și socialismului, stau țările delat democrație populară, care avînd în față glorioasa pildă a Uniunii Sovietice și primind ajutorul ei desinteresat și multilateral, construiesc cu succes socialismul. În țara noastră oamenii muncii întîmpină sărbătorirea zilei delat 7 noembrie prin noi succese în muncă. Dezvoltarea agriculturii stă, în centrul preocupării oamenilor muncii. S-a inițiat un vast program economic, organizatoric, menit să ducă la ridicarea agriculturii la dezvoltarea întregii economii naționale și la creșterea nivelului delat trai a poporului muncitor.

Dacă sub flamura Revoluției delat Octombrie popoarele din țările delat democrație populară își construiesc o viață mai bună, sub aceeaș flamură oamenii muncii din țările capitaliste luptă pentru pace, pîine și progres, iar popoarele coloniale luptă pentru independență națională.

7 Noembrie este ziua marilor biruinți ale lagărului păcii, democrației și socialismului, dar și ziua mobilizării tuturor oamenilor muncii în lupta pentru o viață mai bună, pentru pace. Sub semnul Revoluției delat Octombrie popoarele pășesc înainte spre libertate, spre pace, spre fericire.

T. R.

La 15 august a. c. a avut loc prăznuirea hramului sf. Mănăstirii „Brincoveanu” delat Simbăta de sus (Făgăraș). A slujit I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, înconjurat delat un sobor delat consilieri, protopopi, preoți și diaconi. La sfîrșitul Sf. Liturghii au predicat: P. C. Prof. N. Mladin (despre Biserica), P. C. consilier D. Ciuchendea (despre Maica Domnului), prot. N. Birsan (despre prezența lui Hristos în Biserica), P. C. I. Chioaru (Iisus Hristos e unul) Laurențiu (faptele bune), P. C. Prot. A. Brumboiu (despre pace), Păr, Dascăl C. (ascultarea delat Biserica), Neagoe I. (Unitatea Bisericii), C. monah Părăianu Teofil (Păstrarea rînduvelor bisericești și ascultarea delat ierarh), I. P. C. Protosinghel Serafim Popescu (despre ostenitorii Mănăstirii și mistuna ei), I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, încheind seria predicilor, arată că numai în Biserica este mîntuire, orice abatere delat rînduiala ei fiind o rătăcire delat Evanghelia Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Sf. Mănăstire, sub ocrotirea Maicii Domnului, își împlinește și delat acum înainte mistuna pentru care a fost cîntorită, delat a fi far delat lumină pe căile Domnului în duhul Bisericii ortodoxe. După sf. Liturghie la altarul dinafară s-a săvîrșit sf. Maslu, iar la fintina sîntirea apei.